

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Waerchtighe Offerhande Des Nieuwen Testaments Dat Is Het H. Sacrificie Der Misse

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1670

IV. Bemerckinghe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34120

4 Waerachtighe Offerhande
telijck wederom afgaen: Tot de devotie, om dat
het ghemoet van den mens'ch denrgaeng meer be-
weeght wordt dooz de uytwendige sinen als dooz
de inwendighe oberdenckingen: alsoo seght den
H. Chrylostomus wel: waert saecken dat den mens'ch
bestout alleen inden gheest / Godt soude hem gee-
stelijke Sacramenten ghegheben hebben / maer
de wijse hy oock bestaet in een lichaem / hy heeft
Sacramenten ghegheben die uytwendighe mate-
rie en ceremonien hebben die men kan sien / hoo-
ren / en tasten / als hy exempel / in den doop hoort
men de woorden / siet men de afwasschinghe / en-
tast men het waeter. De ceremonien dan en doen
hier niet een hayken ter saecke tot ons versijl
want sonder dese bestaet de saecke self in haer werck
alsoo se konnen ende moghen verandert worden
nae de ghelegenheyt des tijds / ende bestete der
kercke: alsoo moeten de Calvinisten selve bekenmen
dat hun Nachmael daerom gheen nachmael en
soude laten te zhu / alwaert saecken dat g'het niet
nuchter / of sonder het boozlesen vanden byes des
H. Apostel Pauli 1. Cor 11. ontfinghen / want g'han
van beyde en hebben d' Apostels g'ghedaen.

III. BEMERCKINGHE.

Hier en is oock gheene questie of men de Misse
se mach offeren dooz d'oberledene / dit raecht
de materie van 't baghebyer / oft ter eere van
d' heylighen / dit raecht de materie vande acntro-
pinghe ende boozspaacke der heylighen.

IV. BEMERCKINGHE.

Den heelen staet dan van de questie is dese: of is
in 't nieuwe testament een waerachtich oft op-
recht sacrificie is in het welck opgeoffert wort het
lichaem ende bloedt Christi, het welck wy noemen
de Misse, de Grieken, Liturgie, de Chaldecuwen, het Hey-
licb.

Wij houden staen dat jaer; doch soo de Calvinisten
 ontrigh aen bzaeghen: hebben d'Apostels Misse
 geleyt / ofte waer staet het in de schryfuerre dat
 men Misse moet doen? soo sal ick dan het een / en
 het ander uyt de schryfuerre bewijfen volgens
 hune eygen gront-veghelen / te weten / dat men
 de gheloofs-stucken van woort tot woort niet en
 moet toonen inde schryfuerre / maer dat het ghe-
 wegh is dat men de selbe daer uyt trecke door klare
 ende werrige consequentien: Dit gedaen wesen-
 de sal ick tot bevestighe voozstellen de sprekken
 van eenighe Oudvaders / ende ten lesten / vooz een
 vermaect / uyt de reden bewijfen dat de Misse
 niet de tijden vande Apostelen niet en kan inghe-
 wert zijn / maer altijd gheweest is.

EERTSE DEEL.

Vt den brief van den H. Apostel
 Paulus tot de Hebreuwen wordt
 bewesen dat'er in't Nieuw testa-
 ment een Sacrificie moet wesen
 van't lichaem ende bloedt *Christi*
 onder de ghedaenten van broodt
 ende wijn.

Desen bytel heeft den H. Apostel geschreven tot
 de Hebreuwen, dat is / ghelijck den Dordrecht-
 schen Bijbel wel aenteekent / tot de Joden: Dese
 tekeninghe en dient hter niet wepnigh tot ons
 verpoost: want alsoo de Joden machtigh hunnen
 goden byoegen op hunne sacrificien ende Priesters /
 soo heeft Paulus hter in desen bytel tot hun geschre-
 ven / 't welck hy in gheene andere byteben gedaen
 hadde